

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI ZBOR

Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke

Šubičeva ulica 4, 1000 Ljubljana

t: 01 478 95 30, f: 01 478 98 77, e: ps-sds@dz-rs.si, www.dz-rs.si

**Skupina poslank in poslancev
(Danijel Krivec, prvopodpisani)**

Ljubljana, 10. april 2019

mag. Dejan Židan
predsednik Državnega zbora

Spoštovani!

Na podlagi 88. člena Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/00, 24/03, 69/04, 68/06, 47/13 in 75/16), 19. člena Zakona o poslancih (Uradni list RS, št. 112/05 - uradno prečiščeno besedilo, 20/06 - ZNOJF-1, 109/08, 39/11 in 48/12) in 114. člena Poslovnika Državnega zbora Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 92/07 - uradno prečiščeno besedilo, 105/10, 80/13 in 38/17) vlagamo spodaj podpisane poslanke in poslanci

**PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH
ZAKONA O VOJNIH VETERANIH**

ki vam ga pošiljamo v obravnavo in sprejem po rednem postopku na podlagi 114. in 115. člena Poslovnika Državnega zbora.

Pri obravnavi predloga zakona v Državnem zboru in pri delu njegovih delovnih teles bo sodeloval poslanec Tomaž Lisec.

Prilogi:

- predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o vojnih veteranih;
- podpisi poslank in poslancev:

Danijel Krivec
Anja Bah Žibert
Franc Breznik
Nada Brinovšek
Zvone Černač
Boris Doblekar
mag. Karmen Furman
Jelka Godec

60
LET
STAVBE

mag. Branko Grims
Eva Irgl
Janez Janša
Alenka Jeraj
mag. Dejan Kaloh
Franci Kepa
Jožef Lenart
Suzana Lep Šimenko
Tomaž Lisec
dr. Anže Logar
Žan Mahnič
Bojan Podkrajšek
mag. Marko Pogačnik
Marijan Pojbič
Franc Rosec
mag. Andrej Šircelj
Jože Tanko

PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O VOJNIH VETERANIH

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM ZAKONA

V Republiki Sloveniji je okoli 67.000 vojnih veteranov od katerih jih trenutno okoli 7.000 prejema veteranski dodatek. Zaradi javno finančne in gospodarske krize je bil leta 2012 sprejet Zakon o uravnoteženju javnih financ (v nadaljevanju: ZUJF), katerega namen je bil znižanje javne porabe zaradi prevelike javne porabe v preteklih letih v obdobju finančne in gospodarske krize. ZUJF je znižal porabo v praktičnih vseh segmentih javne porabe, med drugim je posegel tudi v višino sredstev, ki so namenjena za upravičence po Zakonu o vojnih veteranih. Z ZUJF se je porabo po Zakonu o vojnih veteranih omejilo tako, da se je ukinilo pravico do zdraviliškega in klimatskega zdravljenja vojnih veteranov, zvišalo starostno mejo za uveljavitev pravic po tem zakonu iz 50 na 55 let ter omejilo ukinilo pravico do dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja na tiste veterane, ki prejemajo veteranski dodatek ali izpolnjujejo pogoje za pridobitev veteranskega dodatka. Z Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o vojnih veteranih (Uradni list RS 32/2014) je bila vrnjena pravica do plačila premije dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja v polnem obsegu za osebe s statusom vojnega veterana nad 55 let, vendar tako, da se vračilo pomoči začne uporabljati 1. januarja leta, ki sledi letu, v katerem Statistični urad Republike Slovenije ugotovi, da je gospodarska rast presegla 2,5 odstotka bruto domačega proizvoda. To se je zgodilo s 1. januarjem 2017.

Upravičenci po Zakonu o vojnih veteranih so tista skupina, kateri so bile pravice zaradi finančne krize odvzete in ji navkljub izboljšanju javnih financ od tedaj niso bile vrnjene. Glede na to, da rebalans proračuna za leto 2019 predvideva rekordno porabo javnih sredstev, ni razloga, da se vojnim veteranom, kot eni izmed zadnjih skupin, ki jih je zadeval ZUJF, vrne kar jim je bilo z ZUJF-om vzeto.

Poleg tega so bile v zadnjih letih pokojnine usklajevanje, za upravičence, ki so dopolnili pokojninsko dobo 40 let brez dokupa, pa celo določene na minimalno višino 500 eur (Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, Uradni list RS 23/2017). Osnova za ugotavljanje pravice do veteranskega dodatka in za določanje njegove višine je enaka osnovi za ugotavljanje pravice do invalidskega dodatka po zakonu o vojnih invalidih in je že nekaj let nespremenjeno določena pri 497,15 eur. Navedeno pomeni, da so tisti, ki se jim je pokojnina povečala zgolj za 1 eur nad 497,15 eur, izgubili pravico do veteranskega dodatka. Namen določitve cenzusa za veteranski dodatek (ali katerikoli drug dodatek) je seveda logičen, vendar bi bilo razumno pričakovati, da se bi usklajeval vsaj z rastjo prihodkov upravičencev do veteranskega dodatka, ki izhajajo iz pokojninskega zavarovanja ali iz naslova socialnih transferjev. Glede na dejstvo, da se osnova za veteranski dodatek ni usklajevala in so se pokojnine povišale, se je število upravičencev do veteranskega dodatka znižalo. Med tistimi, ki so izgubili pravico do veteranskega dodatka je največ upravičencev katerim so se pokojnine zvišale na 500 eur leta 2017 zaradi tega, ker so dopolnili 40 let delovne dobe brez dokupa. Takšno zvišanje pokojnin, ki je sicer zasledovalo načelo pravične minimalne pokojnine za polno delovno dobo, je po drugi strani pomenilo, da se je ravno vojnim veteranom skupni prihodek lahko tudi znižal, saj so v tej skupini izgubili veteranski dodatek. Zasledovanje cilja pravične minimalne pokojnine za polno delovno dobo brez dokupa, ne more imeti za posledico to, da nekateri posamezniki izgubijo pravico do veteranskega dodatka, saj gre pri tem k večjemu za izigravanje načela socialne države.

S predlogom zakona se tako predlaga, da se upravičencem po Zakonu o vojnih veteranih v celoti vrne tisto, kar jim je bilo vzeto zaradi zmanjševanja javne porabe v času finančne krize, saj je javno-finančno stanje že nekaj let bistveno boljše do te mere, da je bila večina ukrepov po ZUJF že odpravljena oziroma bi morala biti odpravljena glede na to, da javna sredstva očitno dopuščajo iz leta v leto vse večjo javno porabo. Prav tako se predlaga drugačna določitev osnove za odmero veteranskega dodatka ter njeno zvišanje in usklajevanje z rastjo pokojnin.

2. CILJI, NAČELA IN POGlavITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1. Cilji in načela

Cilj predloga zakona je izboljšati položaj oseb s statusom vojnega veterana.

Pri tem se zasleduje naslednja načela:

- načelo socialne države;
- načelo zagotavljanja socialne varnosti;
- načelo socialne pravičnosti.

2.2. Poglavitne rešitve

S predlogom zakona se predlaga vračilo pravic in njihov obseg za upravičence po Zakonu o vojnih veteranih kot je bil pred sprejetjem ZUJF ter še niso bile vrnjene in sicer:

- znižanje starostne meje za uveljavljanje pravice do varstva po Zakonu o vojnih veteranih iz 55 let na 50 let;
- vrnitev pravice do zdraviliškega in klimatskega zdravljenja tako, da lahko upravičenec po lastni izbiri uveljavi pravico po Zakonu o vojnih veteranih ali po kakšenm drugem predpisu.

Spremeni se osnova in način določanja osnove za ugotavljanje pravice do veteranskega dodatka in njegove višine. Namen tega je, da nova osnova pomeni povišanje obstoječe osnove tako, da se prilagodi povišanju pokojnin, predvsem minimalne pokojnine za delovno dobo 40 let brez dokupa in se tudi usklajuje neodvisno od drugih predpostavk, vendar skupaj z usklajevanjem pokojnin. Predlaga se določitev osnove na višino 550 eur tako, da zaobsegla vse tiste, ki se jim je leta 2017 pokojnina določila na 500 eur, tik nad sedanjo osnovo v višini 497 eur in vse tiste, ki so veteranski dodatek izgubili zaradi drugega usklajevanja pokojnin.

3. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOST PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

3.1. Prilagojenost predlagane ureditve pravu Evropske unije

Zakon ni predmet usklajevanja s pravnim redom Evropske unije.

3.2. Prikaz ureditve v drugih pravnih sistemih

Primerjalno pravni pregled ureditve z drugimi državami članicami EU ni mogoč, saj gre za ureditev, ki je specifična za Republiko Slovenijo (glej Predlog za spremembe in dopolnitve Zakona o vojnih veteranih EPA 1717 – VI).

4. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

Finančne posledice je mogoče oceniti na podlagi podatkov o finančnih učinkih določil ZUJF, ki so se nanašali na Zakon o vojnih veteranih in so takrat znašali okoli 17 milijonov eur. Z zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o vojnih veteranih (Uradni list RS, 32/2014) se je ponovno določila pravica do zdravstvenega varstva (ob pogoji presežka 2,5% gospodarske rasti), katere finančni učinek je bil ocenjen na 12 milijonov eur. Razlika med tema dvema zneskoma predstavlja okvirni finančni učinek tega zakona s katerim se vrača vojnim veteranom pravice pred uveljavitvijo ZUJF, razen za določilo o novi osnovi za odmero veteranskega dodatka v višini 550 eur.

Za slednje ni mogoče oceniti finančnih učinkov, saj predlagatelj ne razpolaga s podatki koliko novih upravičencev bi v razponu med sedanjo osnovo (479 eur) in novo osnovo lahko uveljavljalo pravico do veteranskega dodatka.

5. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Sredstva za zagotavljanje pravic po Zakonu o vojnih veteranih se zagotavljajo v proračunu in sicer na postavki 200203 Pravice po vojni zakonodaji.

6. DRUGE POSLEDICE, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

Sprejem zakona ne bo imel drugih posledic.

II. BESEDILO ČLENOV

1. člen

V Zakonu o vojnih veteranih (Uradni list RS, št. 59/06 – uradno prečiščeno besedilo, 61/06 – ZDru-1, 101/06 – odl. US, 40/12 – ZUJF, 32/14 in 21/18 – ZNOrg) se v 5. členu doda nova 5. točka, ki se glasi: »5. zdraviliško in klimatsko zdravljenje.«.

Ostale točke v tem členu se preštevilčijo.

2. člen

Prvi odstavek 6. člena se spremeni tako, da se glasi:

»Pravico do varstva po tem zakonu ima vojni veterani, ko dopolni 50 let starosti ali je pri njemu nastala trajna popolna izguba delovne zmožnosti.«.

Doda se novi 4. odstavek, ki se glasi: »Ne glede na določbo prejšnjega odstavka lahko vojni veterani po lastni izbiri uveljavijo pravico do zdraviliškega in klimatskega zdravljenja ali po tem zakonu ali po drugem predpisu.«.

3. člen

Deveti člen se spremeni tako, da se glasi:

»Osnova za ugotavljanje pravice do veteranskega dodatka in za določanje njegove višine (v nadaljnjem besedilu: osnova) je 550 eur in se usklajuje v višini in na način kot se usklajujejo pokojnine«.

4. člen

Za 15. členom se doda 16. člen, ki se glasi: »Vojni veterani ima pravico do zdraviliškega in klimatskega zdravljenja in povračila potnih stroškov pri uveljavljanju te pravice ob pogojih in v obsegu, predpisanem za vojne invalide.«.

PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

5. člen

Upravičenec do pravic po tem zakonu na podlagi 22. člena Zakona o vojnih veteranih odda zahtevek za priznanje pravic po tem zakonu na pristojno upravno enoto.

6. člen

Zakon začne veljati in se uporabljati 15. dan po objavi v Uradnem listu RS.

III. OBRAZLOŽITEV PO ČLENIH**K 1. ČLENU**

Predlaga se, da se med pravice vojnih veteranov ponovno vključi pravico do zdraviliškega in klimatskega zdravljenja, ki je bila črtana z ZUJF-om leta 2012.

K 2. ČLENU

Člen ureja spremembo starostne meje, ki je potrebna za pridobitev pravice do varstva po Zakonu o vojnih veteranih in sicer tako, da se ponovno določi pri 50 letih, namesto 55 letih.

Prav tako se določi, da lahko vojni veterani izbirajo po katerem predpisu bo koristil pravico do zdraviliškega in klimatskega zdravljenja, če mu pripada po tem zakonu in hkrati po drugem zakonu oziroma predpisu.

K 3. ČLENU

Določa se novo osnovo za ugotavljanje pravice do veteranskega dodatka in za določanje njegove višine in sicer v višini 550 eur. Osnova se usklajuje na način in v višini kot se usklajujejo pokojnine.

K 4. ČLENU

Glede na to, da se med pravice vojnih veteranov ponovno določa pravica do zdraviliškega in klimatskega zdravljenja, se njeno urejanje določi na enak način kot je bilo pred sprejemom ZUJF. Tako se ponovno določa, da vojni veterani uveljavljajo to pravico na enak način, ob pogojih in v obsegu, predpisanem za vojne invalide.

K 5. ČLENU

Člen določa, da upravičenec po tem zakonu (ki izpolni pogoje za pravice po tem zakonu) tako kot za ostale pravice po Zakonu o vojnih veteranih sam odda zahtevo na upravno enoto, ki je pristojna za odločanje o teh pravicah.

K 6. ČLEN

Zakon ureja veljavnost in začetek uporabe zakona.

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO**5. člen**

Pravice vojnih veteranov so:

1. veteranski dodatek,
2. dodatek za pomoč in postrežbo,

3. letni prejemek,
4. zdravstveno varstvo,
5. **(črtana)**,
6. brezplačna vožnja,
7. pogrebna in
8. priznanje pokojninske dobe.

6. člen

Pravico do varstva po tem zakonu ima vojni veteran, ko dopolni 55 let starosti ali je pri njemu nastala trajna popolna izguba delovne zmožnosti.

Priznanje pokojninske dobe lahko vojni veteran uveljavi ne glede na določbo prejšnjega odstavka.

Vojni veteran lahko uveljavi pravice iz prejšnjega člena, če teh ali podobnih pravic ne more uveljaviti po drugih predpisih ali v tuji državi.

Ne glede na določbo prejšnjega odstavka lahko vojni veteran po lastni izbiri uveljavi pravico do zdraviliškega in klimatskega zdravljenja ali po tem zakonu ali po drugem predpisu. **(črtan)**

Oseba, ki uveljavlja status vojnega veterana, dokazuje trajno popolno izgubo delovne zmožnosti z odločbo ali potrdilom Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije.

9. člen

Osnova za ugotavljanje pravice do veteranskega dodatka in za določanje njegove višine (v nadaljnjem besedilu: osnova) je enaka osnovi za ugotavljanje pravice do invalidskega dodatka po zakonu o vojnih invalidih.